

Nr 66

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i förordningen (1968: 419) om allmän arbetsgivaravgift, m. m., såvitt propositionen hänvisats till lagutskott, jämte motion.

Genom en den 16 oktober 1970 dagtecknad proposition, nr 156, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden, föreslagit riksdagen att bl. a. antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring,
- 2) lag om ändring i förordningen (1959: 555) angående redares avgifter i vissa fall enligt lagen om allmän försäkring, och
- 3) lag om ändring i lagen (1970: 165) om ändring i lagen (1962: 398) om finansiering av folkpensioneringen.

Propositionen har i dessa delar hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet. I övriga delar, omfattande sex ytterligare författningsförslag, har propositionen hänvisats till bevillningsutskottet och behandlats i detta utskotts betänkande 1970: 55.

I samband med propositionen har utskottet behandlat den i anledning av propositionen väckta motionen II: 1513 av herr *Åkerlind*, i vilken hemställts "att riksdagen måtte I. avslå propositionen nr 156 i vad avser höjningen av arbetsgivaravgiften till sjukförsäkringen, II. i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om nytt förslag om höjning av arbetsgivaravgiften till sjukförsäkringen till nästa års riksdag".

De ovan under 1)–3) angivna författningsförslagen är av följande lydelse.

1) Förslag
 till
Lag
 om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring

Härigenom förordnas, att 19 kap. 4 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

19 kap.

4 §¹.

Avgift till sjukförsäkringen enligt 1 § skall utgå med två och nio tiondels procent av det belopp, varå avgiften skall beräknas. Av avgiften skola tio tjugoniondelar användas till bestridande av de allmänna försäkringskassornas utgifter för sjukvårdersättning och återstoden till bestridande av kassornas utgifter för tilläggssjukpenning i vad den svarar mot inkomst av anställning. Medlen fördelas mellan kassorna i förhållande till deras utgifter för vardera ändamålet under året; och skola därvid de utgifter för läkemedel, som åvila kassorna, anses ingå i utgifterna för sjukvårdersättning. Konungen äger med riksdagen förordna, att viss del av de medel, som enligt vad nu sagts skola tillgodoföras de allmänna försäkringskassorna, i stället skall ingå till en fond, benämnd allmänna sjukförsäkringsfonden, vilken förvaltas enligt grunder som fastställas i enahanda ordning.

Avgift till sjukförsäkringen enligt 1 § skall utgå med tre och en tiondels procent av det belopp, varå avgiften skall beräknas. Av avgiften skola tio trettioendelar användas till bestridande av de allmänna försäkringskassornas utgifter för sjukvårdersättning och återstoden till bestridande av kassornas utgifter för tilläggssjukpenning i vad den svarar mot inkomst av anställning. Medlen fördelas mellan kassorna i förhållande till deras utgifter för vardera ändamålet under året; och skola därvid de utgifter för läkemedel, som åvila kassorna, anses ingå i utgifterna för sjukvårdersättning. Konungen äger med riksdagen förordna, att viss del av de medel, som enligt vad nu sagts skola tillgodoföras de allmänna försäkringskassorna, i stället skall ingå till en fond, benämnd allmänna sjukförsäkringsfonden, vilken förvaltas enligt grunder som fastställas i enahanda ordning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1971.

I fråga om avgift som avser tid före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

¹ Senaste lydelse 1969: 650.

2) Förslag
till
Lag
om ändring i förordningen (1959: 555) angående redares avgifter
i vissa fall enligt lagen om allmän försäkring

Härigenom förordnas, att 5 § förordningen (1959: 555) angående redares avgifter i vissa fall enligt lagen om allmän försäkring¹ skall erhålla nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

5 §².

Av avgiften till sjukförsäkringen skola *tio tjugoniondelar* användas till bestridande av de allmänna försäkringskassornas utgifter för sjukvårdsersättning och återstoden till bestridande av kassornas utgifter för tilläggsjukpenning.

Av avgiften till sjukförsäkringen skola *tio trettioendelar* användas till bestridande av de allmänna försäkringskassornas utgifter för sjukvårdsersättning och återstoden till bestridande av kassornas utgifter för tilläggsjukpenning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1971.

I fråga om avgift som avser tid före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

3) Förslag
till
Lag
om ändring i lagen (1970: 165) om ändring i lagen (1962: 398)
om finansiering av folkpensioneringen

Härigenom förordnas, att övergångsbestämmelserna till lagen (1970: 165) om ändring i lagen (1962: 398) om finansiering av folkpensioneringen skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1971. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om folkpensionsavgift, som påföres för år 1970 eller tidigare år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1971. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om folkpensionsavgift, som påföres för år 1971 eller tidigare år.

¹ Förordningen omtryckt 1962: 397.

² Senaste lydelse 1969: 652.

Departementschefen

Föredragande departementschefen har i propositionen anfört bl. a. följande.

Arbetsgivaravgiften till sjukförsäkringen

"I detta sammanhang vill jag, efter samråd med chefen för socialdepartementet, ta upp frågan om höjning av arbetsgivaravgiften till den allmänna sjukförsäkringen.

Arbetsgivaravgift till sjukförsäkringen utgår enligt 19 kap. 1 och 4 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring med 2,9 % av arbetsgivares lönekostnader med bortseende från den del av varje arbetstagares lön som för år räknat överstiger sju och en halv gång det vid årets ingång gällande basbeloppet. Av avgiften skall 10/29 användas till bestridande av försäkringskassornas utgifter för sjukvårdersättning och återstoden, 19/29, till bestridande av kassornas utgifter för tilläggsjukpenning i vad sjukpenningen svarar mot inkomst av anställning.

I grunderna för finansieringen av sjukförsäkringen har räknats med att 75 % av kostnaderna för tilläggsjukpenning som nyss nämnts skall täckas genom arbetsgivaravgiften. Riksförsäkringsverket har i sin framställning om bidrag till sjukförsäkringen för budgetåret 1971/72 anfört att arbetsgivaravgifterna för åren 1969 och 1970 kan beräknas ge ett underskott av omkring 150 resp. 120 milj. kr. i förhållande till den del av kostnaderna för tilläggsjukpenning som de sålunda avses täcka. I den mån arbetsgivaravgifterna överstiger eller underskrider den angivna andelen av kostnaderna för tilläggsjukpenning skall reglering ske i föreskriven ordning genom överföring resp. återföring från den allmänna sjukförsäkringsfonden. Efter täckning av de beräknade underskotten för åren 1969 och 1970 kan behållningen i denna fond beräknas nedgå till omkring 180 milj. kr. Fonden kan med en så låg behållning befaras bli otillräcklig för att täcka ytterligare uppkommande underskott.

Från riksförsäkringsverket har inhämtats att, med oförändrad avgiftssats, fortsatta underskott kan beräknas uppstå i finansieringen av kostnaderna för tilläggsjukpenningen för åren 1971 och 1972 med ett belopp på mellan 100 och 150 milj. kr. för vart och ett av åren. För att täcka de underskott, som den nu gällande arbetsgivaravgiften till kostnaderna för tilläggsjukpenning enligt verkets beräkningar skulle medföra under de närmaste åren, förordar jag en höjning fr. o. m. den 1 januari 1971 av avgiftssatsen med 0,2 procentenheter till 3,1 procent, vilket medför en ökning av sjukförsäkringens årliga intäkter med i runt tal 150 milj. kr.

Förslaget leder till ändring i 19 kap. 4 § lagen om allmän försäkring och 5 § förordningen (1959:555) angående redares avgifter i vissa fall enligt lagen om allmän försäkring."

Särskild fråga

”I detta sammanhang vill jag också, efter samråd med chefen för socialdepartementet, ta upp en formell fråga i anslutning till 1970 års skatte-reform. Övergångsbestämmelserna till lagen (1970: 165) om ändring i lagen (1962: 398) om finansiering av folkpensioneringen medför enligt sin nuvarande lydelse att den nya individuella metoden för beräkning av folkpensionsavgift skulle gälla redan beträffande avgifter på grund av 1971 års taxering i stället för rätteligen avgifter på grund av 1972 års taxering. En redaktionell ändring av övergångsbestämmelserna bör vidtagas.”

Utskottet

I förevarande proposition föreslås olika åtgärder på avgifts- och skatteområdet i syfte att stabilisera samhällsekonomin. Förslagen innebär bl. a. att arbetsgivaravgiften till sjukförsäkringen höjs från 2,9 till 3,1 procent. Höjningen föreslås träda i kraft den 1 januari 1971. I motionen II: 1513 yrkas att propositionen i denna del skall avslås och att nytt förslag om höjning av arbetsgivaravgiften till sjukförsäkringen skall föreläggas riksdagen nästa år. Motionären anser det olämpligt att försvåra mindre och medelstora företags situation genom att samtidigt vidta omsättningshämmande åtstramningsåtgärder och genomföra höjning av sjukförsäkringsavgiften. Han anser att avgiftshöjningen bör anstå tills vidare och bedömer att så kan ske för åtminstone ett års tid.

Den föreslagna höjningen av arbetsgivaravgiften till sjukförsäkringen ingår som en av många föreslagna åtgärder i syfte att stabilisera samhällsekonomin. Samtliga åtgärder föreslås träda i kraft senast från ingången av år 1971. Utskottet, som biträder förslaget att arbetsgivaravgiften till sjukförsäkringen höjs från 2,9 till 3,1 procent, finner inte anledning att låta denna höjning träda i kraft vid senare tidpunkt än vad som i huvudsak föreslås för andra i propositionen berörda avgifts- och skattehöjningar. Utskottet tillstyrker därför propositionen i denna del och avstyrker motionsyrkandena.

Även övriga delar av propositionen, som hänvisats till lagutskott, biträdes av utskottet.

Under hänvisning till det anförda får utskottet hemställa,

A. att riksdagen — med avslag på motionen II: 1513 — antager de vid propositionen 1970: 156 fogade förslagen till dels lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring, dels lag om ändring i förordningen (1959: 555) angående redares avgifter i vissa fall enligt lagen om allmän försäkring;

B. att riksdagen antager det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1970:165) om ändring i lagen (1962:398) om finansiering av folkpensioneringen.

Utskottet får vidare hemställa att detta ärende företages till avgörande efter endast en bordläggning.

Stockholm den 27 oktober 1970

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Strand (s), Lars Larsson (s), Dahlberg (s), Hübinette (m), Österdahl (fp), Andreasson (cp), Ivar Andersson (s) och Axelson (fp);

från a n d r a kammaren: fröken Wetterström (m), herrar Fredriksson (s), Göransson (s), Larsson i Öskevik (ep), Jonsson i Mora (fp), Nilsson i Kalmar (s), fru Sigurdsen (s) och herr Aldén (s).